

Toimintakertomus 2025 Vuosisuunnitelma 2026

EUPATI Suomi

Toimintakertomus 2025

Euroopan potilasfoorumi EPF:n kehittämä EUPATI-ohjelma (European Patients' Academy Expert Training Course for Patients and Patient Representatives on the Medicines Research & Development Process) käynnistyi Suomessa vuonna 2018 Suomen Syöpäpotilaat ry:n (SSP) aloitteesta ja koordinoimana. SSP on tarjonnut toiminnalle resurssin, työvälineet ja -tilat. Vuosina 2018–2019 toiminta käynnistyi osana STEA-rahoitteista hanketta, ja toimintamallia on jatkettu vuodesta 2020 eteenpäin.

EUPATI-toiminnan tavoitteena on tarjota potilaille ja potilasjärjestöjen edustajille sairausryhmästä riippumatta luotettavaa ja ajantasaista tietoa erityisesti kliinisistä tutkimuksista, lääkkeiden kehityksestä ja näihin liittyvistä myyntilupa- ja korvattavuusprosesseista. Tavoitteena on myös lisätä potilaiden ja potilasjärjestöjen yhteistyötä tutkimuslaitosten, lääketeollisuuden, terveydenhuollon toimijoiden, päätöksentekijöiden ja toimittajien kanssa.

EUPATI-toiminnan keskiössä on potilaiden osallisuuden kehittäminen Suomessa. Oman sairautensa kokemusasiantuntijoina potilailla on merkittävää tietoa hoidon vaikutuksista elämälaatuun. Tätä asiantuntemusta tulee hyödyntää lääketutkimuksessa ja -kehityksessä, potilaslähtöisen terveydenhuollon kehittämisessä sekä lääkkeiden myyntilupa- ja korvattavuusprosesseissa.

EUPATI Suomi -toiminnan perustana on potilaiden koulutus. Vuonna 2025 tapahtumia järjestettiin pääosin etänä. Tilaisuuksia on noin kuukausittain lomakaudet pois lukien.

Vuonna 2025 opintoryhmässä käytiin läpi EUPATIn perusaiheita (prekliininen ja kliininen tutkimus, myyntilupa ja korvattavuus). Lisäksi opintoryhmässä käsiteltiin erityisesti potilaan osallisuuteen liittyviä aiheita. Opintoryhmän aikataulu noudattaa lukuvuosiajattelua. Opintoryhmät pidettiin etänä Zoom-alustalla.

EUPATI Suomen tapahtumat vuonna 2025

Opintoryhmät

29.1. klo 17–18 Prekliininen tutkimus, alustajana farmakologian ja lääkekehityksen professori Mikko Airavaara

25.2. klo 17–18 Kliininen tutkimus, alustajana Katariina Kartila (Local Head of CD & O) Boehringer Ingelheimistä

26.3. klo 17–18 Myyntilupa, alustajana Eva Eloranta (Senior Manager, Regulatory Affairs) PharmaLex Finland Oy:sta

16.4. klo 17–18 Korvattavuus ja käyttöönotto, alustajana Hanne Juuti (Senior Manager, Market Access) Pharmalex Finland Oy:sta

2.9.2025 klo 17–18 Kliininen tutkimus ja eettisyys, alustajana on Valtakunnallisen lääketieteellisen tutkimuseettisen toimikunnan eli Tukijan pääsihteeri Outi Konttinen

21.10.2025 klo 17–18.30 Asiakasosallisuus, alustajina HUSin asiakasosallisuuden kehittämispäällikkö Anu Toija, HUS Psykiatrian kliininen asiantuntija Annukka Laurila-Salakka sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen Asiakaskokemus ja osallistuminen -yksikön suunnittelupäällikkö Janne Leinonen

3.12.2025 klo 17–18 Jaettu päätöksenteko ja terveydenlukutaito, alustajana tutkija, lääkäri Aleksi Raudasoja

Muut tapahtumat

Toimintavuonna EUPATI Suomi järjesti Suomen Syöpäpotilaiden ja syöpätutkimushanke iCANin kanssa Miksi kliinisiä tutkimuksia tarvitaan Suomeen? -tilaisuuden 22.5. Musiikkitalolla. Tilaisuutta pystyi seurata paikan päällä tai striimin kautta, ja tilaisuuden puheenvuoroissa pureuduttiin siihen, miksi kliinisiä tutkimuksia tarvitaan ja miten niitä saadaan lisää Suomeen.

Ääneen pääsivät Suomen Syöpäpotilaat ry:n toiminnanjohtaja Jenni Tamminen-Sirkiä, HUSin tutkimusjohtaja, professori Taneli Raivio, Suomen molekyyllääketieteen instituutin tutkimusryhmän johtaja Mika Kontro, tutkimuspotilaana ollut Sari-Maija Nurmi, Fimean Kliiniset lääketutkimukset -jaoston päällikkö Kaisa Sunela, sosiaali- ja terveysvaliokunnan varapuheenjohtaja Mia Laiho (kok.), talousvaliokunnan ja tulevaisuusvaliokunnan jäsen Lotta Hamari (sdp.), valtionvarainministeriön kustannusvaikuttavuuden osaamiskeskuksen kehittämisjohtaja Riitta Aejmelaesus sekä Lääketeollisuus ry:n toimitusjohtaja Anne-Mari Virolainen. Tilaisuuden juonsi EUPATI Suomen johtoryhmän varapuheenjohtaja ja iCANin projektisuunnittelija Marketta Liljeström. Paikan päällä oli 30 osallistujaa, ja striimin välityksellä katsojia oli 71.

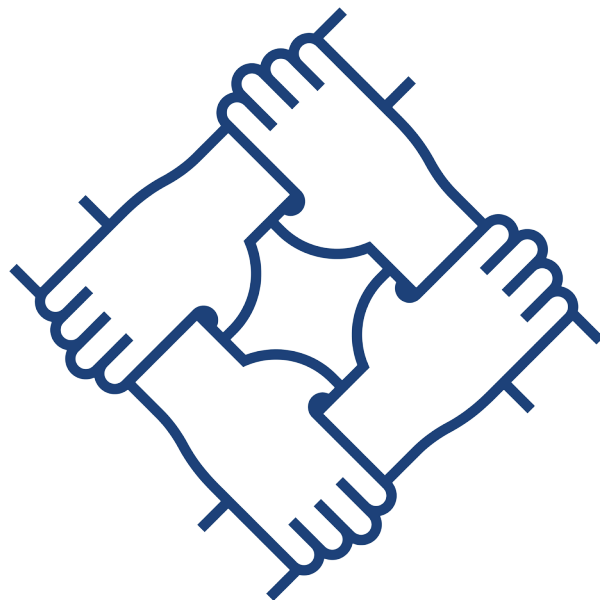
Maailman diabetespäivänä 14.11. EUPATI Suomi ja Diabetesseura T1D järjestivät Suomen Akatemian Kantasolumetabolian huippuyksikkö MetaStem kanssa potilas-tutkijatapaamisen Biomedicumissa, Helsingin Meilahdessa. MetaStemin tutkijoista mukana olivat Timo Otonkoski, Diego Balboa, Kirmo Wartiovaara, Jori Otsamo ja Hazem Ibrahim. Paikan päällä vieraili 22 osallistujaa, ja linjoilla kuulolla oli 26 henkilöä. Kaikki 104 tapahtumaan ilmoittautunutta sai tallenteen tilaisuuden puheenvuoroista.

Muuta EUPATI Suomen toimintaa

Toimintavuonna EUPATI Suomen entinen puheenjohtaja ja Suomen ensimmäinen EUPATI Fellow Aimo Strömberg oli mukana Itä-Suomen yliopiston MASI - Lääkitysturvallisuuden tutkimusprojektin Tutkimusmenetelmäwebinaarissa 6.2. puhumassa potilaan osallisuudesta lääkealan tutkimuksissa. Muita Strömbergin pitämiä puheenvuoroja potilaan osallisuudesta Itä-Suomen yliopistossa: tutkimusseminaari 26.8., farmasian opiskelijat 10.10. ja Vaikuttavuuden talon teemawebinaari 4.12. Tilaisuuksissa oli paikan päällä ja etänä yhteensä 194 kuulijaa.

Toimintavuoden lokakuussa EUPATI Suomen johtoryhmän varapuheenjohtaja, EUPATI Fellow Marketta Liljeström pilotoi potilasjärjestön edustajana kyselyn lääkkeiden riskienminimoinnin lisämateriaalien jakelusta (Itä-Suomen Yliopisto), piti puheenvuoron Pharmaca Academyssa sekä toi potilasnäkökulmaa pohjoismaiseen toisiolain pohjalta tehtävään tutkimukseen Sitran Nordic Health Summitissa, jossa oli 350 kuulijaa.

EUPATI Suomi jatkoi yhteistyötä RATTI-tutkimusverkoston ja Lääkeinformaatioverkoston kanssa. Potilaan osallisuus -työryhmässä EUPATIsta mukana olivat Aimo Strömberg, Riikka-Leena Manninen, Anne-Marie Vartti, Outi Saramäki ja Mirjami Tran Minh sekä EUPATI Suomen koordinaattori. Tämä työryhmä pyrkii pitämään esillä potilaan osallisuutta muun muassa kirjoituksin, puheenvuoroin sekä erilaisin yhteydenotoin, ja se kokoontui toimintavuoden aikana neljä kertaa.

Toimintavuonna annettiin stipendi kahdelle EUPATIn Fellow-koulutuksen eli Patient Expert -koulutuksen aloittaneelle henkilölle. He tulevat valmistumaan EUPATI Fellow -koulutetuiksi vuonna 2026. Vuonna 2024 stipendin kaksi stipendin saanutta henkilöä valmistui toimintavuoden lokakuussa EUPATI Fellow-koulutetuiksi.

Kliininen lääketutkimus – Tietoa kliiniseen lääketutkimukseen osallistumisesta -esitteen päivitystyö saatiin valmiiksi kevään 2025 aikana. Esite julkistettiin Musiikkitalolla 22.5. Miksi kliinisiä tutkimuksia tarvitaan Suomeen? -tilaisuudessa, ja se on luettavissa EUPATI Suomen verkkosivuilla. EUPATI Suomen materiaalit ovat vapaasti käytettävissä ja ladattavissa verkkosivuilta.

EUPATI Suomen johtoryhmä 2025

Potilasjärjestöjen edustajat:

Maria Pajunen, Suomen Syöpäpotilaat ry, puheenjohtaja (5/2025 alkaen)
Marketta Liljeström, Diabetesseura T1D, varapuheenjohtaja (5/2025 alkaen)
Aimo Strömberg, Suomen Syöpäpotilaat ry (puheenjohtajuus päättyi 5/2025)
Riikka-Leena Manninen, Suomen Syöpäpotilaat ry
Kati Kekkonen, Lihastautiliitto ry
Johanna Reiman, Liikehäiriösairauksien liitto ry (jäi pois 5/2025)
Mikko Sinisalo, Suomen Nivelyhdistys ry (5/2025 alkaen)

Tutkimuslaitoksen edustajat:

Tuuli Lahti, Turun ammattikorkeakoulu (jäi pois 5/2025)
Mikko Airavaara, Helsingin yliopisto (HiLIFE)
Caroline Heckman, FIMM

Lääketeollisuuden edustajat

Hanne Juuti, Pharmalex
Katariina Kartila, Boehringer Ingelheim (jäi pois 5/2025)
Sonja Wiik-Karu, MSD Finland (5/2025 alkaen)

Johtoryhmän kokoukset

- 6.3.
- 7.5. (vuosikokous ja johtoryhmän kokous)
- 27.8.
- 19.11.

Toiminnan koordinointi

Kaisa Häkkänen, Suomen Syöpäpotilaat ry (osa-aikainen, 25 %)

Viestintä

EUPATI Suomen toiminnasta kerrotaan kotisivujen lisäksi EUPATI Suomen sosiaalisen median kanavilla. Somekanavilla tehdään myös nostoja materiaaleista ja välitetään tietoa kiinnostavista tapahtumisista ja uutisista.

- www-sivu: fi.eupati.eu
- Facebook: Eupati Finland
- Instagram: @eupati_finland
- LinkedIn: European Patients' Academy (EUPATI) Finland
- YouTube: EUPATI Finland
- X: @EUPATI_FI

Tukijat vuonna 2025

Toiminnan kuluihin EUPATI on saanut taloudellista tukea alla olevilta yhtiöiltä. Yhtiöiden logot olivat nähtävillä verkkosivuilla, Tukijat-sivulla.

EUPATI Suomen taloushallinto hoidetaan Suomen Syöpäpotilaat ry:n toimesta. Vuoden 2025 tilinpäätös vahvistuu huhtikuussa 2026.

Vuosisuunnitelma 2026

Tavoitteet vuodelle 2026

- EUPATIn tunnettuuden edistäminen helposti lähestyttävänä ja keskustelevana areenana ja potilaiden osallisuuden tukijana Suomessa.
- Yhteistyön jatkuva kehittäminen akateemisten tutkimusryhmien ja yksiköiden, lääketeollisuuden ja viranomaisten kanssa.
- Toimintamallien ja ohjeistuksen kehittäminen liittyen potilaiden osallisuuteen kliinisissä tutkimuksissa (tiedotteiden, lomakkeiden ja tutkimussuunnitelmien kommentointi ja ohjeet potilasasiantuntijoille maksettavista kompensaatioista).
- Toiminnan jatkuvuuden varmistaminen sekä taloudellisesti että järjestämällä säännöllistä toimintaa.
- Yhteistyö Tutkimushoitajat ry:n, HUS tutkimusraatien, RATTI-tutkimusverkoston, Lääkeinformaatioverkoston ja iCANin Potilas- ja kansalaisvaikuttamisen neuvottelukunnan kanssa.
- EUPATI-toiminnan avoimuus alueellisille aloitteille esimerkiksi biopankkien kanssa.
- Uusien potilasjärjestötoimijoiden ja potilaiden kutsuminen mukaan toiminnan suunnitteluun ja opintoryhmän tapaamisiin.
- Vahvistetaan opintoryhmän ja tapaamisten keskustelevuutta.
- Pohjoismaisen ja eurooppalaisen yhteistyön vahvistaminen.
- EUPATI Patient Expert -koulutuksen suorittaneiden määrän lisääminen tuemalla koulutettavia myös taloudellisesti.

Tapahtumia vuonna 2026

Opintoryhmä

27.1. klo 17–18 Prekliininen tutkimus, alustajana farmakologian ja lääkekehityksen professori Mikko Airavaara

11.2. klo 17–18 Kliininen tutkimus, alustajana CRA Manager Sonja Wiik-Karu MSD Finland Oy:sta

16.4. klo 17–18 Myyntilupa, alustajana Senior Manager, Regulatory Affairs Emma Huolman PharmaLex Finland Oy:sta

20.5. klo 17–18 Korvattavuus ja käyttöönotto, alustajana Senior Manager, Market Access Hanne Juuti Pharmalex Finland Oy:sta

Syyskauden opintoryhmäohjelma suunnitellaan kevään 2026 aikana. Mahdollisia aiheita ovat ainakin lääkkeiden turvallisuus sekä markkinointi.

Muuta toimintaa

4.3. klo 17–19 syöpätutkimushanke iCAN, Meilahden proteomiikka-yksikkö ja EUPATI Suomi järjestävät yhteistyössä potilas-tutkijatapaamisen Helsingin Meilahden Biomedicumissa. Tapaamisen aiheena on proteomiikka. Tapaamiseen voi osallistua paikan päällä sekä etänä.

Vuodelle 2026 suunnitellaan yhteistyössä muun muassa Tutkimushoitajat ry:n kanssa artikkelia siitä, miten tutkimushoitopolut voitaisiin räätälöidä potilas- ja ihmislähtöisemmiksi.

EUPATI Suomen edustajat tulevat jatkamaan vapaamuotoisessa Potilaan osallisuuden työryhmässä Rationaalisen lääkehoidon tutkimusverkoston (RATTI) ja Lääkeinformaatioverkoston kanssa. Työryhmä on aiemmin toteuttanut muun muassa aamuwebinaareja, potilaan osallisuuden tarkastuslistoja tutkijoille, sosiaalisen median kampanjoita ja sessioita Vaikuttavuuden tutkimuksen päiville. Vuoden 2026 toimenpiteet painottuvat potilaan osallisuuden sanoman levittämiseen kirjoituksin, puheenvuoroin sekä erilaisten sessioiden avulla.

Vuonna 2026 EUPATI Suomi tukee kahta potilasta EUPATI Patient Expert -koulutukseen osallistumisessa. Stipendihaku järjestetään keväällä 2026. Stipendiä voi hakea kuka tahansa potilas sairausryhmästä rippumatta. EUPATI Suomen johtoryhmä valitsee stipendin saajat.